

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง เพื่อกระตุ้น การท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก*

THE DEVELOPMENT OF SELF-DRIVE TOURISM ROUTES TO SUPPORT AND STIMULATE TOURISM IN THAILAND ROYAL COAST*

อัจฉรวรรณ เพ็ญวันศุกร์**

นรินทร์ สังข์รักษา***

(วันที่รับบทความ: 13 พฤษภาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 15 สิงหาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 17 สิงหาคม 2567)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ค้นหาและคัดเลือกพื้นที่มีศักยภาพในการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว 2) สร้างเส้นทางท่องเที่ยว และ 3) ทดลอง ประเมินผลและถอดบทเรียนการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก รูปแบบการวิจัยได้แก่ การวิจัยและพัฒนา และการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้บริหารสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ผู้บริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากจังหวัดเพชรบุรี ประจวบฯ ชุมพร และระนอง จังหวัดละ 10 คน รวม 40 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมิน และรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต ผลการวิจัยพบว่า 1) การคัดเลือกพื้นที่ครอบคลุมถึงฐานทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม สามารถนำไปใช้ในการจัดวางเส้นทางได้อย่างครบถ้วน 2) การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี มี 2 เส้นทาง จังหวัดประจวบฯ มี 3 เส้นทาง จังหวัดชุมพร มี 3 เส้นทาง และจังหวัดระนอง มี 1 เส้นทาง 3) ผลการทดลองกับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: เส้นทางท่องเที่ยว, การขับรถเที่ยวด้วยตนเอง, ชายฝั่งทะเลตะวันตก

* บทความวิจัย, คณะอุตสาหกรรมบริการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

**ดร. คณะอุตสาหกรรมบริการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ Email; atcharawan_mam@hotmail.com

*** ศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร Email; norin_324349@yahoo.co.th

THE DEVELOPMENT OF SELF-DRIVE TOURISM ROUTES TO SUPPORT AND STIMULATE TOURISM IN THAILAND ROYAL COAST*

ATCHARAWAN PHENWANSUK**

NARIN SUNGRUGSA***

(Received: May 13, 2024; Revised: August 15, 2024; Accepted: August 17, 2024)

ABSTRACT

This research aims to 1) identify and select potential areas for studying tourism routes, 2) create tourist routes, and 3) experiment, evaluate, and learn lessons from tourism route development to stimulate tourism in the royal coastal development zone. Research designs include research and development and mixed methods research. The target groups include tourism entrepreneurs, community leaders, local wisdom, executives of provincial tourism and sports offices, executives of the Tourism Authority of Thailand from Phetchaburi, Prachuap Khiri Khan, Chumphon, and Ranong provinces, 10 people each, totaling 40 people, and 40 tourists. The research instruments include interview forms, questionnaires, assessment forms, and tourist route models. Data were collected using in-depth interviews, group discussions, and observations. The research results revealed that 1) the selection of areas covered natural and cultural resource bases that could be comprehensively used in route planning. 2) Tourist routes included Phetchaburi with two routes, Prachuap Khiri Khan with three routes, Chumphon with three routes, and Ranong with one route. 3) The experiment results with high-quality tourists revealed that tourists were overall satisfied at a high level. The aspects with the highest average values were the value and attractiveness of tourism and the environment of the attractions that were appropriately beneficial to tourists.

Keywords: Travel Route, Self-driving Tours, Royal Coast

* Research article, Faculty of Hospitality and Tourism Industry Rajamangala University of Technology Rattanakosin Wang Klai Kangwon Campus

**Dr., Faculty of Hospitality and Tourism Industry Rajamangala University of Technology Rattanakosin Email: atcharawan_mam@hotmail.com

***Prof. Dr., Community Management, Faculty of Management Sciences, Silpakorn University Email: narin_324349@yahoo.co.th

บทนำ

ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลก การท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล อีกทั้งอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอัตราการขยายตัวของปริมาณการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ สอดคล้องกับอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เติบโตในอัตราที่ลดลง อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบอัตราการขยายตัวของรายได้ที่สูงกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว สะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตในเชิงคุณภาพของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) แสดงแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวโลกจะเพิ่มขึ้น 1,800 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2573 จึงสะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตในเชิงคุณภาพของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่องแล้วยังพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ก็มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ. 2566 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกที่มีจำนวนมากที่สุดคือ จังหวัดประจวบฯ รองลงมาคือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนองตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก

จังหวัด	ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (คน)			ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (คน)			จำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมด (คน)		
	2565	2566	%	2565	2566	%	2565	2566	%
เพชรบุรี	884,303	998,876	+12.96	9,484	15,961	+68.29	8,996,695	10,819,466	+20.26
ประจวบฯ	926,939	1,038,845	+12.07	35,995	42,626	+18.42	9,470,675	11,143,079	+17.66
ชุมพร	113,018	153,489	+35.81	610	2,648	+334.10	113,628	156,137	+37.41
ระนอง	54,872	57,678	+5.11	883	3,350	+279.39	55,755	61,028	+9.46

ที่มา: (Department of Tourism, 2024)

อย่างไรก็ดี การเติบโตดังกล่าวได้มาพร้อมกับสถานการณ์แข่งขันของอุตสาหกรรมที่สูงขึ้น โดยสิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวในทุกประเทศต้องการ คือ “นักท่องเที่ยวคุณภาพ” เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวสูง เลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เดินทางท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ ไม่สร้างผลกระทบทางลบให้กับแหล่งท่องเที่ยว (TAT Review Magazine, 2018) ซึ่งเชื่อกันว่าการดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวให้เดินทางเข้ามาได้มากขึ้นจะทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศนั้น ๆ เติบโตไปในทิศทางที่ดี โดยโครงการ Thailand Riviera เป็นการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ตอนบนของไทย ตั้งแต่จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวริมฝั่งทะเลที่มีความหรูหรา มีคุณภาพ และมีความหลากหลายเช่นเดียวกับ Riviera ของประเทศฝรั่งเศส และของประเทศอิตาลี ในการดึงดูดเม็ดเงินการลงทุนเข้ามาในพื้นที่ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในพื้นที่เหล่านี้สู่ระดับนานาชาติ (Matichon Online, 2018)

นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงท่าอากาศยานหัวหิน หรือ สนามบินบ่อฝ้าย รวมถึงการส่งเสริมธุรกิจสนามกอล์ฟเพื่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีสนามกอล์ฟที่มีมาตรฐานและได้รับความนิยมระดับโลก รัฐบาล ได้กำหนดแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศในระยะ 20 ปี ครอบคลุมการพัฒนากระบวนคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และทางราง โดยในพื้นที่ 4 จังหวัดชายฝั่งทะเล ตะวันตก มีโครงการสำคัญที่ช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ โครงการรถไฟฟ้า เส้นทางกรุงเทพฯ-หัวหิน โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงนครปฐม-หัวหิน โครงการรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ-หัวหิน โครงการเชื่อมถนนสายรองเพื่อเชื่อมโยงการเข้าถึงระหว่างชุมชนและโครงการ พระราชดำริ โครงการพัฒนาเส้นทางรถไฟเพื่อการท่องเที่ยว (เส้นทางรถไฟขบวนพิเศษ) โครงการ ปรับปรุงและขยายสนามบินเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสนามบินบ่อฝ้าย ชุมพร และระนอง โครงการพัฒนา และปรับปรุงภูมิทัศน์ชายฝั่งทะเล และโครงการพัฒนาท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีแผนที่จะส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงกับโครงการ ลงทุนโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวที่สำคัญ ได้แก่ โครงการมารีน่าอ่าวมะนาว อ่าวปะทิว แม่น้ำกระบือ โครงการ Water World โครงการ Sand Dune บางเบต-ถ้ำธง โครงการ Spa City จังหวัดระนอง และ โครงการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เช่น ระบบกำจัดขยะ น้ำเสีย ในเขตเมืองท่องเที่ยว นโยบายไทยแลนด์วีเรียที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตกให้เป็นเมืองท่องเที่ยวริมฝั่งทะเลที่มีความหรูหรา มีคุณภาพ และมีความหลากหลาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ตอนบนของไทย หรือเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก The Royal Coast หรือ Thailand Riviera มีศักยภาพและความพร้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ตอนบนมีอัตลักษณ์การท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง แต่ขาดการประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวที่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวในเมืองหลัก คือ กรุงเทพมหานคร พัทยา เชียงใหม่ กระบี่ ภูเก็ต เป็นต้น มากกว่าเมืองรองในกลุ่ม เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทั้งการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น (Ministry of Tourism and Sports, 2017)

จากสถานการณ์การท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนองดังกล่าว เพื่อให้เกิดศักยภาพในการสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกให้มีภาพลักษณ์โดดเด่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และความ เป็นชุมชน (Department of Cultural Promotion, 2019) การวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งหวังที่จะศึกษาการพัฒนา เส้นทางท่องเที่ยว ให้เกิดการรับรู้ของนักท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตนเองที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้เข้ามาท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ทั้งนี้ นักวิจัยจึงเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตนเองของนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีกำลังซื้อสูง พร้อมจะใช้จ่ายใช้สอยในการเดินทางท่องเที่ยว

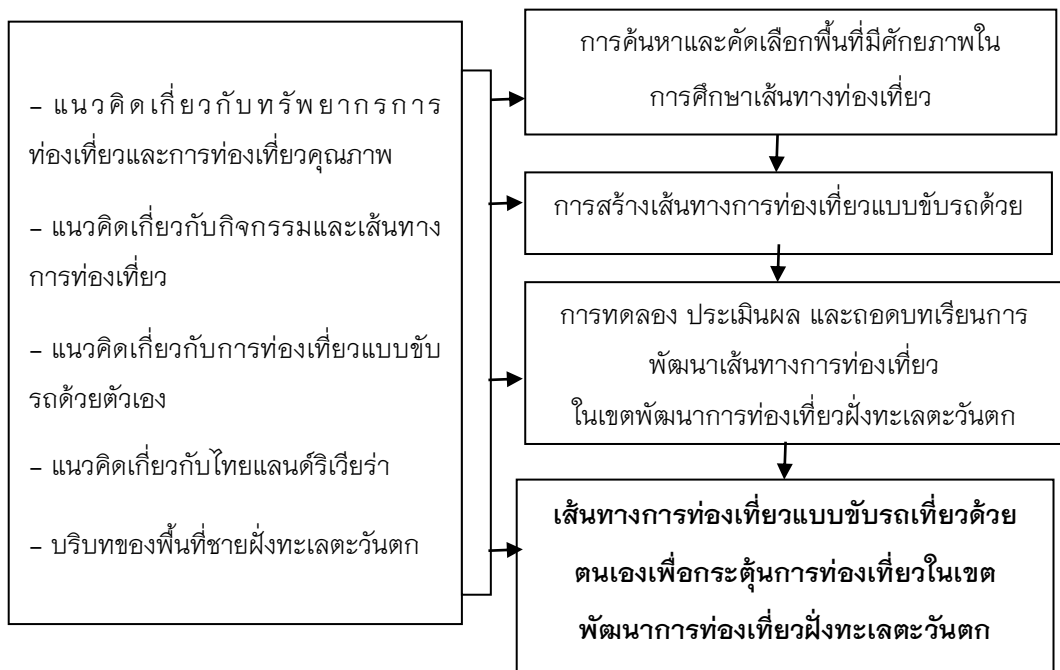
ตามความต้องการของตนเอง คืบคลานไปกับสถานที่ท่องเที่ยวระหว่างทาง (Tananukhun, P., 2017) และถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวในวิถีใหม่ที่คำนึงถึงมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวคุณภาพ ที่สามารถไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก โดยการท่องเที่ยวรูปแบบนี้สามารถที่จะยกระดับรายได้ของคนหรือผู้ประกอบการชุมชน/ท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ที่นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์การเรียนรู้ และชุมชนเกิดเศรษฐกิจรายได้ที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่นำไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ค้นหาและคัดเลือกพื้นที่มีศักยภาพในการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก
2. สร้างเส้นทางท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตนเอง ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก
3. ทดลอง ประเมินผล และถอดบทเรียนการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตนเอง เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวคุณภาพ (Richards & Raymond, 2000; Sriampornekkul, L. & Chuntuk, T., 2018) การท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตัวเอง (Self-Drive Tourism) (Taylor, J., 2013) ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Dickman, S., 1996; Esichaikul, R., 2011) กิจกรรมการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว (Thongwilai, B., 2016) และแนวคิดเกี่ยวกับไทยแลนด์รีเวียรา บริบทของพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (Ministry of Tourism and Sports, 2017) โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R & D) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ค้นหาและคัดเลือกพื้นที่มีศักยภาพในการ ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก โดยมีกระบวนการดำเนินการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและสังเคราะห์เอกสาร ด้าน Supply Side และศึกษาพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเครื่องมือที่ใช้คือ การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกต และการสำรวจพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย จังหวัดละ 10 คน รวมทั้งหมด 40 คน หรือจนข้อมูลอิ่มตัว (Saturated Data) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และแบบลูกบอลหิมะ (Snowball Technique) โดยมีเกณฑ์การเลือกประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยว 2) ชุมชนได้แก่ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน 3) หน่วยงานภาครัฐได้แก่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ที่วิจัยได้แก่ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายต้องอยู่ในพื้นที่ศึกษาวิจัยอย่างน้อย 1 ปี การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ทั้งจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มและการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างใช้สำหรับตรวจสอบ/รับรองเส้นทางท่องเที่ยว โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดละ 10 คน รวม 40 คน โดยมีกระบวนการดำเนินการ ได้แก่ ร่างการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก หลังจากนั้นนำมาสร้างเส้นทางโดยระบุพิกัดตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ด้วยระบบ Google Map และออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวด้วยโปรแกรม (Adobe Illustrator: AI) ได้ใช้เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบการมีส่วนร่วม (Appreciation-Influence-Control: A-I-C) รวบรวมการจัดเก็บข้อมูลจากผู้วิจัยได้รวบรวมเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกโดยเชื่อมโยงทั้ง 4 จังหวัด และปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของภาษาเกี่ยวกับเนื้อหาและการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 ทดลอง ประเมินผลและถอดบทเรียน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูง 40 คน สำหรับการทดลองเส้นทางท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบประเมินความพึงพอใจ ข้อคำถามในการถอดบทเรียน แล้วนำไปจัดเวทีสะท้อนเรียนรู้และถอดบทเรียน โดยเชิญแกนนำเครือข่าย 1) ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยว 2) ชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน 3) หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ที่วิจัยได้แก่ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง จังหวัดละ 10 คน รวม 40 คน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างเส้นทางท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มใหญ่ (Seminar Forum) การวิเคราะห์เนื้อหา การสังเกต มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ หลังจากนั้นนำไปสู่การทดลองเส้นทางท่องเที่ยวและประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว จำนวน 40 คน มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและประมวลผลเพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ความสะดวกในการเข้าถึง 2) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว 3) คุณค่าและความดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 4) สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 5) การบริหารจัดการ และ 6) การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น และผลของการประเมินคุณภาพเส้นทางท่องเที่ยวตามแนวคิดของเบสท์ (Best, J., 1981) โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยว ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยการขับรถเที่ยวด้วยตนเอง (Self-Drive Tourism) โดยผู้วิจัยขอนำเสนอแบ่งเป็น 3 ข้อตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการค้นพบและคัดเลือกพื้นที่มีศักยภาพในการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก จุดเริ่มต้นของการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเป็นการค้นหาอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และจังหวัดระนอง รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ฐานทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสู่ระดับท้องถิ่น นำมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน ได้แก่ ความหลากหลายด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความหลากหลายทางธรรมชาติ ซึ่งการค้นพบอัตลักษณ์ดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการจัดวางเส้นทางการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากเส้นทางหลักคือ ถนนเพชรเกษมทั้ง 4 จังหวัด มีรายละเอียดดังนี้

1.1 จังหวัดเพชรบุรี จากการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า มีถนนเส้นรองเชื่อมจากถนนเพชรเกษมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อีกมากมาย เป็นเมืองเก่าที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นจังหวัดชายทะเลฝั่งอ่าวไทย โดยมีเนื้อที่ประมาณ 6,225.138 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,890,711 ไร่ มีสภาพภูมิประเทศ ทางด้านทิศตะวันตกเป็นป่าเขาสลับซับซ้อน เทือกเขาตะนาวศรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างไทยกับสหภาพเมียนมาร์ ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบไปจนถึงชายฝั่งทะเลอ่าวไทย พื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรีมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำบางกลอย และแม่น้ำบางตะนูน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีการทำนา สวนผลไม้ ทำน้ำตาลโตนด เลี้ยงสัตว์ และทำการประมง โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอบ้านแหลม อำเภอบ้านลาด อำเภอท่ายาง อำเภอแก่งกระจาน และอำเภอชะอำ การเดินทางรถยนต์ นับเป็นเส้นทางที่สะดวกและใกล้ที่สุดจากกรุงเทพฯ โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 35 (สายธนบุรี-ปากท่อ) เข้าทางหลวงหมายเลข 4 ไปจังหวัดเพชรบุรี รวมระยะทางประมาณ 123 กิโลเมตร หรือจากกรุงเทพฯ เดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ไปยังเพชรบุรี เป็นระยะทาง 166 กิโลเมตร ระหว่างทางมีการจัดการเส้นทางบางส่วนให้เป็นที่สำหรับนักท่องเที่ยวมาแวะพัก มีจุดให้บริการที่น่าสนใจ

1.2 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า มีความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ ประมาณ 212 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 224.8 กิโลเมตร มีส่วนที่แคบที่สุดอยู่ในตำบลคลองวาฬ จากอ่าวไทยถึงเขตแดนพม่าประมาณ 12 กิโลเมตร ทิศตะวันตกเป็นเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ลาดเอียงลงสู่ทะเลอ่าวไทยด้านตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 6,367.620 ตารางกิโลเมตร ลักษณะพื้นที่แคบเป็นคาบสมุทรยาวลงไปทางใต้ เป็นจังหวัดที่นับว่าเป็น

เมืองเก่าแก่อันมีชัยภูมิทางยุทธศาสตร์ แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ ทุ่งกุลา บางสะพาน บางสะพานน้อย และสามร้อยยอด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ทำนา เลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือน และทำการประมง การเดินทางรถยนต์นั้นระยะทางจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เข้าสู่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมระยะทางประมาณ 399 กิโลเมตร หรือเดินทางบนทางหลวงหมายเลข 35 เข้าทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านจังหวัดเพชรบุรี เข้าสู่ตัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมระยะทางประมาณ 280 กิโลเมตร นับว่าเป็นเส้นทางที่ใช้เวลาน้อยกว่าในเส้นทางแรก

1.3 จังหวัดชุมพร จากการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า มีพื้นที่ 6,010,849 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 4 ของภาคใต้ ชุมพรเป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ตอนบนฝั่งอ่าวไทยมีรูปพื้นที่เรียวยาวตามแนวเหนือ-ใต้ มีความยาวประมาณ 222 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบตอนกลางพื้นที่ราบชายฝั่งทะเล และพื้นที่ทางทิศตะวันตกเป็นที่สูงและภูเขา ทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาตะนาวศรีซึ่งมีพรมแดนทางธรรมชาติระหว่างประเทศติดจากแนวที่สูงมาทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบตอนกลางซึ่งมีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่นที่ราบลุ่ม เป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ลักษณะชายหาดของจังหวัดชุมพรค่อนข้างเรียบมีความโค้งเว้าน้อย ความกว้างของจังหวัดโดยเฉลี่ย 36 กิโลเมตร โดยแบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง ท่าแซะ ปะทิว สวี ทุ่งตะโก หลังสวน พะโต๊ะ และละแม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม พืชเศรษฐกิจของชุมพรประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน พืชไร่ มะพร้าว ไม้ผล รวมไปถึงการปศุสัตว์และการประมง ในด้านการประมง เนื่องจากชุมพรเป็นจังหวัดที่มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 222 กิโลเมตร การทำประมงจึงสำคัญมาก โดยมีระยะเวลาการทำประมงประมาณ 7-9 เดือน ช่วงที่ทำการประมงไม่ได้คือระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม เนื่องจากเป็นหน้ามรสุม คลื่นลมแรง และช่วงวันที่ 15 กุมภาพันธ์-15 พฤษภาคม ของทุกปี เพราะเป็นช่วงที่อ่าวไทยห้ามทำการประมงเนื่องจากเป็นฤดูปลาวางไข่ การเดินทางจากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ (หมายเลข 35) เข้าทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ผ่านจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ จากนั้นแยกซ้ายเข้าตัวเมืองชุมพร รวมระยะทางประมาณ 463 กม. หรือตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) หรืออีกหนึ่งเส้นทางที่สะดวกสบายที่สุด ได้แก่ เครื่องบิน เนื่องจากจังหวัดนี้มีสนามบินชุมพรอยู่ที่ อ.ปะทิว มีเที่ยวบินไป-กลับทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที โดยมีรถตู้บริการรับ-ส่งจากสนามบิน-เมืองชุมพร

1.4 จังหวัดระนอง จากการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า เป็นจังหวัดชายฝั่งทะเล ด้านทิศตะวันตกติดกับทะเลอันดามัน และประเทศพม่า มีลักษณะพื้นที่เรียวและแคบ มีความยาว 169 กิโลเมตร และมีความแคบที่อำเภอกระบุรีเพียง 9 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 3,298.045 ตารางกิโลเมตร นับว่าเป็นเมืองที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นเมืองตึก โดยเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 60 ของประเทศไทย เป็นพื้นที่ราบ 14% และภูเขา 86% มีเกาะใหญ่น้อยในทะเลอันดามัน จำนวน 62 เกาะ ได้ชื่อว่าเป็นเมือง "ฝนแปด แดดสี่" นั่นคือมีฝนตก 8 เดือน และฝนแล้งเพียง 4 เดือน นับว่าเป็นจังหวัดที่ฝนตก

ชุกมากที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อย่างมาก โดยแบ่งการปกครองเป็น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระนอง ละอุ่น กะเปอร์ กระบุรี และสุขสำราญ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำปาล์มน้ำมัน เนื่องจากระนองมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 3,077.39 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 86 ของพื้นที่จังหวัด การทำเหมืองแร่มีในทุกอำเภอ ส่วนใหญ่ทำอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองระนอง การทำประมง เนื่องจากมีชายฝั่งทะเลติดต่อกับทะเลอันดามันยาวประมาณ 85 กิโลเมตร บางส่วนมีการทำเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ราบน้อย อีกทั้งสภาพของดินยังไม่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นดินที่ผ่านการทำเหมืองแร่มาเป็นระยะเวลานาน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา มะม่วงหิมพานต์ กาแฟ สะตอ ผลไม้ และปาล์มน้ำมัน ปัจจุบันทางจังหวัดได้ส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ เพราะเป็นพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของจังหวัด ขณะนี้จังหวัดระนองปลูกและผลิตเมล็ดมะม่วงหิมพานต์มากที่สุดในประเทศไทย สำหรับระยะทางจากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ (หมายเลข 35) และมาแยกที่อำเภอปากท่อ เข้าทางหลวงหมายเลข 4 ถนนเพชรเกษม เข้าสู่จังหวัดชุมพร เลี้ยวขวาอีกประมาณ 112 กม. ถึงเมืองระนอง ระยะทางประมาณ 568 กิโลเมตร

2. ผลการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก

2.1 จังหวัดเพชรบุรี ได้สร้างเส้นทางท่องเที่ยวออกเป็น 2 เส้นทาง ได้แก่

2.1.1 เส้นทางที่ 1 City Tour เนื่องด้วยกระแสการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตท้องถิ่นแวดล้อมด้วยแม่น้ำเพชรบุรี และอาหารที่ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่สามารถตอบสนองกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบการสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบการขอพร ทำบุญเพื่อความสิริมงคลของชีวิตเหล่านั้นได้ สำหรับเส้นทางนี้มีสภาพถนนและพื้นที่ที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงในการขับรถเที่ยวด้วยตนเอง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับสัมผัสบรรยากาศกิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน ทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประวัติศาสตร์ ศิลปะวัฒนธรรมเมืองเพชร รวมถึงการได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนที่เรียบง่าย (Slow life) ก็จะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไป อันประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง)-พระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน)-วัดเทพปราสาทศิลาลง (วัดกำแพงแดง)-วัดมหาธาตุวรวิหาร-วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร-ย่านชุมชนเมืองเก่า (คลองกระแซง ชุมชนคลองกระแซง ชุมชนตลาดริมน้ำ และชุมชนวัดเกาะ) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ห่างไกลกัน มีชื่อเสียง และเป็นวัดที่นำเลื่อมใสศรัทธามีความโดดเด่นของศิลปะ สถาปัตยกรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และชุมชนบ้านถ้ำรงค์ที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหาร ขนมที่เกี่ยวข้องกับตาลโตนดและน้ำตาล นับว่าเป็นสัญลักษณ์เมืองแห่งขนมหวานของจังหวัดเพชรบุรี และเหมาะแก่การมาเดินเที่ยวชมและชิมช้อปปิ้งเรื่องราวเล่าขานจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างแท้จริง

2.1.2 เส้นทางที่ 2 Romantic Road นับเป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่ครองกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดเพชรบุรีที่นักท่องเที่ยวจะได้เพลิดเพลินกับเสน่ห์ที่หลากหลาย มีทั้งการศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน ชมความสมบูรณ์ของธรรมชาติ บนเส้นทางสายเกลือที่ทอดยาวถึงอำเภอชะอำ เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมง การทำนาเกลือ มุ่งเน้นกิจกรรมที่ทำให้เห็นว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกมีความเชื่อมโยงกับทรัพยากรเฉพาะตัวในพื้นที่ และสัมผัสบรรยากาศของการพักผ่อนอย่างเต็มเปี่ยม ประกอบด้วยเส้นทาง โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ-หาดเจ้าสำราญ-ชายหาดชะอำ และสถานที่สำคัญที่ไม่ควรพลาดชม นั่นคือ พระราชนิเวศน์มฤคทายวันที่มีสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ด้วยไม้สักทองแบบเปิดโล่งให้เข้ากับสภาพธรรมชาติทางทะเล นับว่าสามารถสร้างความเพลิดเพลินให้ผู้ที่ชื่นชอบการถ่ายภาพ โดยออกแบบมาเพื่อให้ถ่ายรูปสวยได้ทุกมุม มีความเป็นธรรมชาติ น้ำทะเล อาหารทะเลสด ราคาถูก เหมาะแก่การพักผ่อน

2.2 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้สร้างเส้นทางท่องเที่ยวออกเป็น 3 เส้นทาง ได้แก่

2.2.1 เส้นทางที่ 1 หัวหิน (เมืองแห่งความสุขและการพักผ่อน) เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวของเมืองชายทะเลแห่งความคลาสสิก สวยงาม และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันมาอย่างยาวนานนับร้อยปี และบ้านพักตากอากาศที่เลื่องชื่อแห่งแรกของประเทศไทย จนมีการพัฒนาไปสู่เมืองแห่งการท่องเที่ยวตามกระแสนิยมด้วยศักยภาพที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่จินตภาพเด่นชัดที่สุดในอำเภอหัวหิน อันประกอบด้วย ชายทะเลหัวหิน-วัดห้วยมงคล-สตรีทอาร์ตเขาเต่า เชื่อมโยงไปสู่ปากน้ำปราณ และวนอุทยานปราณบุรีเป็นเส้นทางให้ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน พรรณไม้นานาพันธุ์ นับว่าเป็นเส้นทางที่มีความครบครันทั้งด้านกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก อาหาร และสิ่งดึงดูดใจด้านบรรยากาศที่เงียบสงบบนหาดทรายทอดยาวถึงเขาตะเกียบ รายล้อมไปด้วยธรรมชาติและอากาศที่บริสุทธิ์บรรยากาศชายฝั่งทะเลตะวันตกที่มีทะเลสวยงาม มีหินก้อนเล็ก ๆ โผล่ขึ้นมาและทรายที่ละเอียด เป็นเมืองที่ควรมาพักผ่อน

2.2.2 เส้นทางที่ 2 เมืองสามอ่าวประจวบคีรีขันธ์ (เมืองแห่งการพักผ่อน) เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่จะได้พบเห็นความเป็นอยู่และวิถีชีวิตอันหลากหลายของคนในพื้นที่ ตั้งแต่หมู่บ้านชาวประมงตั้งแต่เส้นทางสามร้อยยอด บรรยากาศที่เงียบสงบ ผู้คนไม่วุ่นวาย มีหาดสามพระยาและหาดหนองข้าวเหนียวที่สวยงาม-วัดตาลเจ็ดยอด-อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เชื่อมโยงไปสู่อำเภอกุยบุรีในเส้นทางการศึกษาธรรมชาติ โดยเข้าเยี่ยมชมชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบบ้านรวมไทย และอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ชอบสัตว์ป่าเพราะจะได้ตามเส้นทางทั้งวัวแดง เก้งหม้อ กระต๊อง และช้างป่า ทำให้กุยบุรีได้รับฉายาว่า ซาฟารีเมืองไทย จรดไปยังเส้นทางเมืองประจวบคีรีขันธ์ เรียบชายฝั่งทะเลยาวที่สุดในประเทศไทย หาดทรายไม่ได้เนียนขาว แต่ทอดตรงยาวและเงียบสงบ เหมาะกับการเล่นน้ำและกิจกรรมชายหาดมากที่สุด ถือเป็นแลนด์มาร์คสำคัญสำหรับการถ่ายภาพความประทับใจ

2.2.3 เส้นทางที่ 3 บ้านกรูด (ธรรมชาติรังสรรค์) เส้นทางท่องเที่ยวที่ตอบสนองสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากได้รับสัมผัสบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวทั้งทาง

ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของชุมชนนำธรรมชาติสู่การบำบัดรักษาโรคด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านที่เรียกว่า “สปาทราย” ซึ่งเม็ดทรายมีสารซิลิกา แคลเซียมคาร์บอเนต ฟอสเฟส กำมะถันช่วยดูดซับสารพิษ ไทเอนอินไลทิดในรูปแบบชาวบ้าน และเป็นแหล่งดำน้ำดูปะการังน้ำตื้นที่สวยงามที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ตลอดจนมีสภาพถนนที่เหมาะสมกับการปั่นจักรยานชมวิถีชีวิตที่เรียบง่ายที่กว้างและสวยงามมีหาดทรายสีขาวนวลทอดยาวไปกับแนวสนและสวนมะพร้าว ขนานไปกับถนนเลียบชายหาด ร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ และบรรยากาศที่เงียบสงบ ร่วมเรียนรู้สัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่ด้วยธรรมชาติรังสรรค์ความงามตลอดเส้นทาง อันประกอบด้วย ชุมชนบ้านทุ่งประตู-เกาะทะเล-วัดทางสาย-หาดบ้านกรูด สัมผัสได้ถึงความร่มเย็นและสดชื่น จึงเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชม

2.3 จังหวัดชุมพร ได้สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวออกเป็น 3 เส้นทาง ได้แก่

2.3.1 เส้นทางที่ 1 หาดทรายรี (Must Go) เป็นเส้นทางที่มีถนนเรียบหาดทรายขาวสะอาดตา หนาไปด้วยเนินเขาสลับกันไป เพลิดเพลินกับความร่มรื่นของต้นไม้ใหญ่ตลอดสองข้างทาง บางช่วงอาจได้สัมผัสกับบรรยากาศความเย็นมาปะทะเข้ามาใกล้บริเวณแนวชายหาด รวมถึงการสัมผัสประวัติศาสตร์ เพราะมีอนุสรณ์สถานของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ผู้เป็นที่เคารพศรัทธาของชาวชุมพร อีกทั้งเป็นชายหาดที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการเดินทางมาพักผ่อน ตลอดจนชมการสาธิตการแปรรูปกาแฟโรบัสต้าขึ้นชื่อของจังหวัดชุมพร โดยเส้นทางการท่องเที่ยวนี้ ประกอบไปด้วย หาดทรายรี-วัดสามแก้ว-วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟถ้ำสิงห์ และแวะชิมผลไม้ที่มีชื่อเสียงของสวนนายคำเมืองสั้มแปง คือ ส้มโชกุนจนได้รับการยอมรับว่ามีรสชาติดีที่สุดในโลก และยังมีสูดยอสมั้มแปงแห่งปีที่ได้รับรางวัลในรูปแบบหลากหลายจินตนาการ นับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน เกิดเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่กลับคืนสู่ชุมชน และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

2.3.2 เส้นทางที่ 2 ทุ่งมหาปะทิว (ทะเลสวย น้ำใส หาดทรายขาว) เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ซึ่งเส้นทางนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และถูกสร้างขึ้นด้วยศิลปะวัตถุแนวร่วมสมัย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับบรรยากาศอีกหนึ่งมิติความมหัศจรรย์ของความสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่ถูกรังสรรค์มาอย่างสวยงาม ร่วมกิจกรรมกินปูห้อยขาลงน้ำอยู่กลางทะเลบนภัตตาคารลอยน้ำ พักผ่อนหย่อนใจท่ามกลางบรรยากาศท้องทะเลและเกาะแก่งต่าง ๆ บนเส้นทางบ้านทุ่งมหา และมาเปลี่ยนบรรยากาศที่วัดแก้วพระเสริฐที่มองเห็นได้ในระยะใกล้ คือ พระประธานองค์ใหญ่ที่ประดิษฐานอยู่ด้านบนมีจุดชมวิวเมืองชุมพรที่สวยงาม เส้นทางท่องเที่ยวแห่งนี้ นักท่องเที่ยวจะได้เห็นการแบ่งพื้นที่ป่าและพื้นที่ทะเลได้อย่างชัดเจน นับว่าเส้นทางนี้มีความโดดเด่นเรื่องการท่องเที่ยวทางทะเลการดำน้ำเที่ยวเกาะศึกษาระบบนิเวศในทะเล อีกทั้งยังเป็นระบบนิเวศที่ยังสมบูรณ์ในภาคใต้ได้อีกด้วย

2.3.3 เส้นทางที่ 3 หาดทุ่งวัวแล่น (นอนชิว ชมวิวทะเล) เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักผ่อนสัมผัสบรรยากาศสบาย ๆ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวจะช่วยให้ผ่อนคลาย

คล้าย คลายเครียดจากความกังวลด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบนาบ (Slow life) โดยสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้เป็นชายหาดที่มีชื่อเสียงและสวยงามที่สุดของชุมพร ด้วยเม็ดทรายสีขาวนวล ละเอียด นุ่มเท้าที่ทอดตัวเป็นแนวยาวสุดสายตา และตัวชายหาดก็ลาดเอียงลงสู่ทะเลที่ใสสะอาด ทำให้ที่นี่เหมาะแก่การเล่นน้ำ จะมีลักษณะหาดที่มีหินอยู่มากมาย นอกจากนี้หาดทุ่งวัวแล่นยังเป็นเหมือนจุดเริ่มต้นของการออกไปดำน้ำตามหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลชุมพร

2.4 จังหวัดระนอง ได้สร้างเส้นทางการท่องเที่ยว 1 เส้นทาง คือ เส้นทางรักษาสภาพ

เส้นทางการท่องเที่ยวนี้ มีจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ เรียนรู้วิถีชีวิตในแนวธรรมชาติบำบัด เน้นการส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพกายและจิตใจให้สดชื่น ปรับสภาพร่างกายให้สมดุลสำหรับนักท่องเที่ยวที่นิยมการอาบน้ำพุร้อน พร้อมกิจกรรมที่หลากหลายในเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผสมกับการเรียนรู้ถึงประวัติศาสตร์ ศิลปะวัฒนธรรมที่น่าสนใจของชาวจีนภาคใต้ นอกจากนี้มีสภาพถนนและพื้นที่ที่มีต้นไม้ร่มรื่นตลอดสองข้างทาง มีถนนบางช่วงที่คดเคี้ยว แต่ก็จะปรากฏชุมชนที่ชายชालาเปาที่บาหลีเล็ก ๆ ประกอบกับน้ำตกน้อยใหญ่ ให้เป็นจุดแวะพักระหว่างทาง อันประกอบด้วย บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน-ภูเขาหญ้า-วัดบ้านหงาว-พระราชวังรัตนรังสรรค์-จวนเจ้าเมืองระนอง-ร้านกาแฟ Baroque Le Café และก้องวอลล์ ซึ่งเส้นทางนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศในอดีตและบริบทของพื้นที่แห่งนี้ด้วยประสบการณ์ตรง แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับอันดับต้น ๆ ของจังหวัดระนอง เป็นเมืองที่เต็มไปด้วยธรรมชาติสีเขียว สายหมอก และสายฝนอันแสนจะชุ่มฉ่ำแทบตลอดเวลา อีกทั้งยังมีทรัพยากรล้ำค่าอย่างบ่อน้ำพุร้อนจำนวนมากที่มีคุณภาพแร่ธาตุในน้ำพุร้อนดีที่สุดในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทย

3. ผลการทดลอง ประเมินผลและถอดบทเรียน การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.53$) ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.52$) ที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ($\bar{X}=3.47$) รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.41$) และด้านต่ำที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.38$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวตามกรอบประเด็น 10 ข้อ ของฮาวเวิร์ด (Howard, 2007) จากการสำรวจความคิดเห็น และการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงที่ขับรถเที่ยวด้วยตัวเอง ที่มีต่อประเด็นและแนวทางข้อเสนอแนะสำหรับการถอดบทเรียนในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ซึ่งผลการถอดบทเรียนประเด็นและแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเองจำแนกตามกรอบประเด็น ได้แก่

1. กลยุทธ์ในการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง แนวทางข้อเสนอแนะคือ สามารถกำหนดเวลาด้วยตนเอง มีความเป็นส่วนตัวที่ดี และลดความเสี่ยงของการสัมผัสของโรคติดเชื้อ และสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยได้
2. เส้นทางในการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง แนวทางข้อเสนอแนะคือ มีความสะดวกในการเดินทาง เส้นทางง่าย ไม่ซับซ้อน เข้าถึงชุมชนหรือพื้นที่ท่องเที่ยวได้สะดวก สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ไม่ไกลกันมาก และเส้นทางท่องเที่ยวเพชรบุรี มีสถานที่ที่น่าสนใจโดยเฉพาะประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ส่วนเส้นทางอีก 3 จังหวัดค่อนข้างกระจายกัน ห่างกันต้องใช้เวลา โปรแกรมควรต้องเหมาะสม ไม่มากเกินไป และเน้นจุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ
3. สิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางข้อเสนอแนะคือ ป้ายบอกทางมีจำนวนน้อยและไม่ชัดเจนในบางเส้นทาง
4. กิจกรรมในการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง แนวทางข้อเสนอแนะคือ มีผู้ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ได้ความรู้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และต้องเน้นกิจกรรมที่เป็นอัตลักษณ์เด่น ๆ ในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด
5. คุณภาพการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง แนวทางข้อเสนอแนะคือ การให้บริการข้อมูลดีมาก ของที่ระลึกเหมาะสมแก่การใช้งาน (หมวก ถู ผ้า เสื้อ) ปรับปรุงพัฒนาให้มีความสำคัญเรื่องความสะดวก และการนัดหมายยังจุดนัดพบไม่ค่อยชัดเจน
6. ความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง แนวทางข้อเสนอแนะคือ การบรรยายโดยผู้นำเที่ยว การให้ข้อมูลแนะนำความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวเพชรบุรี นักเล่าเรื่องที่เป็นไกด์ท้องถิ่นให้ข้อมูลที่ดีมาก มีประโยชน์ ได้ความรู้ สีสาน่าประทับใจ แต่งกายน่าสนใจ ความสะดวกในการเดินทาง และความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว
7. ความพร้อมในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตนเองใน Thailand Riviera 4 จังหวัด แนวทางข้อเสนอแนะคือ ความพร้อมด้านสภาพเส้นทางจราจรดี และความพร้อมด้านร่างกายของผู้ขับที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น อ่อนเพลีย ง่วง เป็นต้น
8. ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเป็นของกิน ของฝากของที่ระลึกใน Thailand Riviera 4 จังหวัด แนวทางข้อเสนอแนะคือ ผลิตภัณฑ์ชุมชนหลากหลายรูปแบบ และอาหารอร่อย ราคาไม่แพง คุณภาพดี
9. ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยวแบบขับรถด้วยตนเอง แนวทางข้อเสนอแนะคือ สภาพยานพาหนะไม่เอื้ออำนวย และอากาศค่อนข้างร้อน บางกิจกรรมอาจเป็นอุปสรรคสำหรับการท่องเที่ยว
10. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อน แนวทางข้อเสนอแนะคือ เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการได้ลงมือทำกิจกรรมร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสัมผัสประสบการณ์ระหว่างกันอย่างสร้างสรรค์ ควรเพิ่มเติมแผนที่ท่องเที่ยวในการทดสอบเส้นทาง กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงเวลา เช่น บางกิจกรรมควรนำไปอยู่ช่วงเช้าอากาศไม่ร้อน การชิมอาหารเมืองร้อนแสดงอัตลักษณ์ชุมชน เช่น

ลอดช่อง ข้าวแช่ เมืองเพชร เป็นต้น ควรมีการจัดบริการน้ำดื่มระหว่างวัน และควรให้บริการข้อมูลการเตรียมตัวก่อนการเดินทาง เช่น แบบสำรวจ หมวก ร่ม เป็นต้น

บทสรุปการถอดบทเรียนจากการดำเนินงานครั้งนี้ นับว่าเป็นการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวของรูปแบบการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงด้วยการขับเคลื่อนด้วยตนเอง มุ่งเน้นกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ตรงต่อนักท่องเที่ยว แต่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ตามบริบทของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ควรมีการดำเนินการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อร่วมกันพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกอย่างเป็นระบบ ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรพงศ์ อินทรกำเนต (Intharakamnerd, P., 2010) พบว่า มิติสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ด้านพื้นที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่สะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงการรับรู้ของนักท่องเที่ยว ที่สะท้อนความเป็นจริงและการเปลี่ยนแปลงสภาพของพื้นที่ โดยอัตลักษณ์คือ สิ่งสะท้อนตัวตนที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลาย ในขณะที่เอกลักษณ์คือ ลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียวและเป็นพื้นฐานในการสร้างจุดขายและภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว นับว่าเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยว โดยร่วมการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการท่องเที่ยวมาใช้เพื่อตอบสนองสถานการณ์ยุค COVID-19 อาทิ ระบบเทคโนโลยีท่องเที่ยวเสมือนจริง (Virtual Tourism) เป็นการจำลองแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วยภาพสามมิติ พร้อมสื่อมัลติมีเดียเพื่อกระตุ้นความสนใจทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเสมือนไปเยือนยังสถานที่จริง ผ่านการรับชมด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บนแพลตฟอร์มในช่วงที่นักท่องเที่ยวมีข้อจำกัดด้านการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงสถานการณ์นี้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ อภิชาติ คำปลิว และคณะ (KhamPiew, A., et al., 2018) พบว่า แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยสร้างความแปลกใหม่ และเสมือนจริงให้แก่ผู้ใช้งานได้ ดังนั้นการเห็นความสำคัญของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว นับว่าเป็นการยกระดับการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น โดยช่วยกันรักษาอัตลักษณ์บริบทของสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ 4 จังหวัดเอาไว้อย่างคุ้มค่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการค้นหาและคัดเลือกพื้นที่มีศักยภาพในการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พบว่า การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเป็นการค้นหาอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และจังหวัดระนอง รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ฐานทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสู่ระดับท้องถิ่น นำมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน ได้แก่ ความหลากหลายด้านวัฒนธรรม

ขนบธรรมเนียมประเพณี และความหลากหลายทางธรรมชาติ ซึ่งการค้นพบอัตลักษณ์ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการจัดวางเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ผลที่ได้จากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับ นิรินทร์ สังข์รักษา (Sungrugsa, N., 2017) ได้พบว่า ชุมชนมีทุนชุมชนที่ประกอบด้วยทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม อัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา และจุดเด่นที่สามารถนำเสนอเรื่องเล่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นวิถีชีวิต ที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยว จำนวน 20 ชุมชน ในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (Tourism Authority of Thailand, 2013) ที่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดและหมู่เกาะตลอดแนวชายฝั่งทะเลเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็น “ชายหาดและหมู่เกาะสวรรค์” เหมือนชายหาด RIVIERA ของประเทศฝรั่งเศส โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในระดับ World Class Destination เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวระดับคุณภาพ (High-End) ที่มีอำนาจใช้จ่ายสูง รวมทั้งการเพิ่มการพัฒนา Man-Made Attraction เข้าไปยังพื้นที่เพื่อดึงดูดความมั่นใจของนักท่องเที่ยว และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมประสบการณ์และการได้รับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น อาทิ การศึกษาเกี่ยวกับการนำประสาธน์ผสมผสานทั้ง 5 มาใช้เพื่อสร้างสรรค์ประสบการณ์ให้เกิดความน่าประทับใจและง่ายต่อการเข้าใจ (Poulsson, S.H.G., & Kale, S.H. (2004)

2. ผลการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ที่พบว่าเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้มี 4 จังหวัด 9 เส้นทาง ได้แก่

1.1 จังหวัดเพชรบุรี ได้สร้างเส้นทางท่องเที่ยวออกเป็น 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 City Tour อันประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง)–พระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน)–วัดเทพปราสาทศิลาแลง (วัดกำแพงแลง)–วัดมหาธาตุวรวิหาร–วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร–ย่านชุมชนเมืองเก่า (คลองกระแซง ชุมชนคลองกระแซง ชุมชนตลาดริมน้ำ และชุมชนวัดเกาะ) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ห่างไกลกัน มีชื่อเสียง และเป็นวัดที่น่าเลื่อมใสศรัทธามีความโดดเด่นของศิลปสถาปัตยกรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และชุมชนบ้านถ้ำรงค์ที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหาร ขนมที่เกี่ยวข้องกับตาลโตนดและน้ำตาล นับว่าเป็นสัญลักษณ์เมืองแห่งขนมหวานของจังหวัดเพชรบุรี ผลที่ได้จากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฮเวลล์ (Howell, 1989) กล่าวไว้ว่า การที่ผู้คนเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้และมุมมองด้านวัฒนธรรมที่กว้างไกลและเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ และสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (Phetchaburi Provincial Office for Local Administration, 2018) ที่กล่าวว่า เป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และชนมอรรค์มากมายหลายชนิด และเส้นทางที่ 2 Romantic Road ประกอบด้วยเส้นทาง โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ-หาดเจ้าสำราญ-ชายหาดชะอำ และสถานที่สำคัญที่ไม่ควรพลาดชมนั่นคือ พระราชนิเวศน์มฤตทายวันที่มีสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ด้วยไม้สักทองแบบเปิดโล่งให้เข้ากับสภาพธรรมชาติทางทะเล นับว่าสามารถสร้างความ

เฟลิดเฟลินให้ผู้ชื่นชอบการถ่ายภาพ โดยออกแบบมาเพื่อให้ถ่ายรูปสวยได้ทุกมุม มีความเป็นธรรมชาติ น้ำทะเล อาหารทะเลสด ราคาถูก เหมาะแก่การพักผ่อน ผลที่ได้จากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกณรงค์ วรสีหะ (Worasiha, E., 2018) พบเส้นทางการท่องเที่ยวได้แก่ เส้นทาง “เกลือก” มีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมง เน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตัวในพื้นที่

1.2 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวออกเป็น 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 หัวหิน (เมืองแห่งความสุขและการพักผ่อน) อันประกอบด้วย ชายทะเลหัวหิน-วัดห้วยมงคล-สตรีทอาร์ตเขาเต่า เชื่อมโยงไปสู่ปากน้ำปราณ และวนอุทยานปราณบุรีเป็นเส้นทางให้ศึกษาระบบนิเวศ ปาชายเลน พรรณไม้นานาพันธุ์ นับว่าเป็นเส้นทางที่มีความครบครันทั้งด้านกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก อาหาร และสิ่งดึงดูดใจด้านบรรยากาศที่เงียบสงบบนหาดทรายทอดยาวถึงเขาตะเกียบ รายล้อมไปด้วยธรรมชาติและอากาศที่บริสุทธิ์บรรยากาศชายฝั่งทะเลตะวันตกที่มีทะเลสวยงาม มีหินก้อนเล็ก ๆ โผล่ขึ้นมาและทรายที่ละเอียด เป็นเมืองที่ควรมาพักผ่อน ผลที่ได้จากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก่อพงษ์ บุญยการ (Boonyakarn, K., 2007) ได้ทำการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ในการเดินทางเพื่อการพักผ่อน ส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อนโดยรถยนต์ส่วนตัวในวันหยุด เส้นทางที่ 2 เมืองสามอ่าวประจวบคีรีขันธ์ (เมืองแห่งการพักผ่อน) ตั้งแต่หมู่บ้านชาวประมงตั้งแต่เส้นทางสามร้อยยอด บรรยากาศที่เงียบสงบ ผู้คนไม่วุ่นวาย มีหาดสามพระยา และหาดหนองข้าวเหนียวที่สวยงาม-วัดตาลเจ็ดยอด-อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เชื่อมโยงไปสู่อำเภอกุยบุรีในเส้นทางการศึกษาธรรมชาติ โดยเข้าเยี่ยมชมชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบบ้านรวมไทย และอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ชอบสัตว์ป่า ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญญทิพย์ ทองวิล (Thongwilai, B., 2016) มีการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อน ให้อำนาจบุญวัดที่มีชื่อเสียง ได้แก่ วัดตาลเจ็ดยอด วัดหนองข้าวเหนียว เหมาะแก่การเข้าไปกราบไหว้ เพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิตให้นักท่องเที่ยวที่สนใจได้เข้าร่วม เส้นทางที่ 3 บ้านกรูด (ธรรมชาติรังสรรค์) อันประกอบด้วย ชุมชนบ้านทุ่งประดู่-เกาะทะลุ-วัดทางสาย-หาดบ้านกรูด สัมผัสได้ถึงความร่มเย็นและสดชื่น นอกจากนี้ผลการวิจัยของ โคเฮน (Cohen, 2008) กล่าวว่า สุขภาพที่ดีนั้นไม่ใช่แค่มีร่างกายที่แข็งแรงแต่ยังรวมถึงการที่ต้องมีจิตใจและจิตวิญญาณที่ดี โดยมีวิธีการดูแลสุขภาพเรื่องการผ่อนคลาย การพักผ่อนให้เพียงพอ ความงาม เป็นต้น เป็นวิธีการสร้างความสุขในชีวิตอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลให้ทัศนคติในการดำเนินชีวิตในเชิงบวก

1.3 จังหวัดชุมพร ได้สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวออกเป็น 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 หาดทรายรี (Must Go) ประกอบไปด้วย หาดทรายรี-วัดสามแก้ว-วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟถ้ำสิงห์ และแวะชิมผลไม้ที่มีชื่อเสียงของสวนนายดำเมืองลัวมแปลก คือ ส้มโชกุนจนได้รับการยอมรับว่ามีรสชาติดีที่สุดในโลก และยังมีสุดยอดส้มแห่งปีที่ได้รับรางวัลในรูปแบบหลากหลายจินตนาการ นับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ผลที่ได้จาก

การวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทอร์ปี และจูเบิร์ต (Turpie, J., & Joubert, A., 2004) พบว่า การชมวิวดึงดูด และการสัมผัสถึงวัฒนธรรมของชุมชน ประวัติศาสตร์ และมุ่งเน้นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในปัจจุบันคือ การถ่ายภาพที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เส้นทางที่ 2 ทุ่งมหาปะทิว (ทะเลสวย น้ำใสหาดทรายขาว) เส้นทางบ้านทุ่งมหา และมาเปลี่ยนบรรยากาศที่วัดแก้วประเสริฐที่มองเห็นได้ในระยะไกล และเส้นทางที่ 3 หาดทุ่งวัวแล่น (นอนชิว ชมวิวทะเล) มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักผ่อนสัมผัสบรรยากาศสบาย ๆ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวจะช่วยให้ผ่อนคลาย คลายเครียดจากความกังวลด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบนาบ (Slow life) ดังรายงานฉบับสมบูรณ์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (Ministry of Tourism and Sports, 2017) กล่าวว่า จังหวัดชุมพรมีทัศนียภาพที่สวยงามของชุมชน และชายหาดของทะเลชุมพรแบบรอบด้าน 360 องศา มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย แนวปะการังที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์และสภาพธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นชายหาด และเกาะที่ยังคงความงดงาม

1.4 จังหวัดระนอง ได้สร้างเส้นทางท่องเที่ยวออกเป็น 1 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 รัชชสุขภาพ อันประกอบด้วย บ่อพุ่น้ำร้อนรักษะวาริน-ภูเขาศูนย์-วัดบ้านหาง-พระราชมังคลารัตนรังสรรค์-จวนเจ้าเมืองระนอง-ร้านกาแฟ Baroque Le Café และก้องวิลเล่ย์ ซึ่งเส้นทางนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศในอดีตและบริบทของพื้นที่แห่งนี้ด้วยประสบการณ์ตรง ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุชโก และบาควารอฟ (Puczko, L., & Bachvarov, M., 2006) กล่าวเพิ่มเติมว่า การให้บริการบำบัดรักษาด้วยน้ำและโคลน สำหรับชาวเอเชียจะเป็นการให้บริการแบบดั้งเดิม โดยนวดผ่อนคลายและบำบัดด้วยน้ำพุร้อน และปัจจุบันสปาสามารถปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของสปาได้อย่างกว้างขวาง และผลการศึกษาของ ลอเรโร อัลเมตา และริต้า (Loureiro, S. M. C., Almeida, M., & Rita, P., 2013) ผลกระทบของบรรยากาศและการมีส่วนร่วมในการผ่อนคลาย มีผลต่อความรู้สึกผ่อนคลายจากการได้ใช้บริการสปาเป็นสิ่งที่สำคัญในการนำไปสู่ความพึงพอใจหลังการใช้บริการที่จะนำไปสู่ทัศนคติการบอกปากต่อปาก ซึ่งปัจจัยบรรยากาศเป็นสิ่งที่กระตุ้นทางอ้อมต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

3. 3. ผลการทดลอง ประเมินผลและถอดบทเรียน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พบว่า ผลการทดลองเส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวแบบขับรถเที่ยวด้วยตนเอง ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านต่ำที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งนี้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

กลุ่มคุณภาพสูงด้วยด้วยการขับเคลื่อนด้วยตนเอง ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรพงศ์ อินทรกำเนต (Intharakamnerd, P., 2010) พบว่า มิติสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ด้านพื้นที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่สะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงการรับรู้ของนักท่องเที่ยว ที่สะท้อนความเป็นจริงและการเปลี่ยนแปลงสภาพของพื้นที่ โดยอัตลักษณ์คือ สิ่งสะท้อนตัวตนที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลาย ในขณะที่เอกลักษณ์คือ ลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียวและเป็นพื้นฐานในการสร้างจุดขายและภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว นับว่าเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยว โดยร่วมการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการท่องเที่ยวมาใช้เพื่อตอบสนองสถานการณ์ยุค COVID-19 อาทิ ระบบเทคโนโลยีท่องเที่ยวเสมือนจริง (Virtual Tourism) เป็นการจำลองแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วยภาพสามมิติ พร้อมสื่อมัลติมีเดียเพื่อกระตุ้นความสนใจทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเสมือนไปเยือนยังสถานที่จริง ผ่านการรับชมด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บนแพลตฟอร์มในช่วงที่นักท่องเที่ยวมีข้อจำกัดด้านการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงสถานการณ์นี้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ อภิชาติ คำปลิว และคณะ (KhamPiew, A., et al, 2018) พบว่า แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยสร้างความแปลกใหม่ และเสมือนจริงให้แก่ผู้ใช้งานได้ ดังนั้นการเห็นความสำคัญของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว นับว่าเป็นการยกระดับการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น โดยช่วยกันรักษาอัตลักษณ์บริบทของสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ 4 จังหวัดเอาไว้อย่างคุ้มค่า

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ที่สนับสนุนการดำเนินการวิจัย และการให้ข้อมูลจากเครือข่ายทุกภาคส่วน จึงทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้ดี เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขตการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรเน้นการนำคู่มือเส้นทางท่องเที่ยวไปจัดทำกลยุทธ์ทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการเดินทางไปท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก และควรเน้นการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว ค้นหาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในการท่องเที่ยวชุมชน การขับเคลื่อนด้วยตนเองที่มีการสร้างความปลอดภัยและสุขอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในยุค Post COVID-19

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย ควรมีการควบคุมเส้นทาง และรูปแบบการสัญจรไม่ให้ล้นหลาม ควรให้ข้อมูลข่าวสาร

ในเส้นทางท่องเที่ยว โดยการจัดทำการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวตลอดเส้นทางอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้ประกอบการตัดสินใจ และการวางแผนในการเดินทาง รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยเน้นการท่องเที่ยวด้วยการขับรถด้วยตนเอง (Self-Drive Tourism) ในยุค Post COVID-19

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างแหล่งพื้นที่ที่มีลักษณะเดียวกันกับเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกและเมืองรอง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความเหมือน ความแตกต่าง สภาพปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษากการปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้ชุมชนได้มีการพัฒนาต่อยอด และสร้างคุณค่าสู่การเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวให้โดดเด่นต่อไป
3. ควรมีการศึกษากการปรับตัวของผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และรูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่หลังยุค COVID-19 โดยเน้นการท่องเที่ยวด้วยการขับรถด้วยตนเอง (Self-Drive Tourism)

Reference

- Best, John W. 1981. *Research in Education*. 3rd ed. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice. Hall Inc.
- Boonyakarn, K. (2007). *Behavior and decision factors of tourists in selecting accommodation services in Pranburi District Prachuap Khiri Khan Province*. (Master of Economics Thesis). Chiang Mai University.
- Cohen, E. 2008. *Medical Tourism in Thailand*. In *Explorations in Thai Tourism*. E. Cohen, ed. Bingley, UK.: Emerald. 225–255.
- Department of Cultural Promotion. (2019). *Value Culture to Value Adding*. Available on http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=3972&filename=index. (Retrieved 6 January 2021)
- Department of Tourism. (2024). *Statistics of Thai-foreign tourists for the year 2023–2024*. (Online system). Available on <https://www.mots.go.th/news/category/705> (retrieved May 2023)
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An introductory text*. (2nd ed.). Sydney: Hodder Education.
- Esichaikul, R. (2011). *Preliminary knowledge of tourism resources*. Unit 1 in the Thai Sustainable Tourism Resource Management Teaching Kit, Nontaburi: University of Southeast Asia.
- Howell, D. C. (1989). *Fundamental Statistics for the Behavioral Sciences*. Boston: Pws-Kwnt.

- Hughes, Howard L. (2007). Lesbians as Tourists: Poor Relations of a Poor Relation. *Tourism and Hospitality Research*, 7(1) 17–26.
- Intharakamnerd, P. (2010). *Research report on sectoral innovation systems to develop the knowledge and creative economy: a case study of the creative tourism industry*. Bangkok: Office of the Education Council Secretariat. Ministry of Education.
- Khamliew, A., Chalermasuk, C., & Kriangsak, C. (2018). *Development of an application to recommend tourist attractions in Thailand using technology*. Virtual reality. Document presented to the UTCC Academic Day Meeting, No. 2, University of the Thai Chamber of Commerce.
- Loureiro, S. M. C., Almeida, M., & Rita, P. (2013). The effect of atmospheric cues and involvement on pleasure and relaxation: The spa hotel context. *International Journal of Hospitality Management*, 35 – 43. Available on <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2013.04.011>. (retrieved May 2023)
- Matichon Online. (2018). Thailand Riviera is a luxurious tourist city compared to France–Italy. Available on https://www.matichon.co.th/economy/news_1101329. (retrieved May 2023)
- Ministry of Tourism and Sports. (2017). The Master Plan for the Development of Tourism in the Royal Coast (2017–2021). Available on <http://tourismlibrary.tat.or.th/medias/T26668.pdf>. (retrieved May 2023)
- Phetchaburi Provincial Office for Local Administration. (2018). Phetchaburi province development plan 2017–2021. Phetchaburi: Phetchaburi Provincial Office for Local Administration
- Poulsson, S.H.G., & Kale, S.H. (2004). *The experience economy and commercial experiences*. Boston: Harvard Business.
- Puczko, L., & Bachvarov, M. (2006). Spa, Bath, Thermae: What’s Behind the labels? *Tourism Recreation Research*, 31(1) 83–91.
- Richards, G. & Raymond, C. (2000). Creative Tourism. *ATUAS News.*, 23, 16–30.
- Sriampornekkul, L & Chuntuk, T. (2018). Quality Tourism for Senior Tourists. *Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University*, 4 (1), 12–28.
- Sungrugs, N. (2017). *A final report on a project aimed at enhancing community narratives*. Bangkok: Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports.
- Tananukhun, P. (2017). *A grouping of tourists by factors influencing their behavior and motivation to travel*. (Master of Business Administration). University of the Thai Chamber of Commerce.

- TAT Review Magazine. (2018). *Who? Where? What? When? Why? Potential tourists*. Tourism Authority of Thailand. Available on <https://tatreviewmagazine.Com/article/who-where-what-when-why-2019>. (retrieved May 2023)
- Taylor, J. (2013). *Stat to Convince Your Boss to Invest in Content Marketing*. Available on <http://www.fatjoe.co.uk/author/fatjoetaylor>. (retrieved May 2023)
- Thongwilai, B. (2016). *Exploratory component analysis of tourism routes in Pranburi District. Prachuap Khiri Khan Province For Thai tourists*. (Master of Arts Major: Hospitality and Tourism Industry Management). Bangkok University.
- Tourism Authority of Thailand. (2013). *Thai Tourism Resources for the Central and Eastern Region Chumphon*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand.
- _____. (2013). *Thai Tourism Resources for the Central and Eastern Region Prachuap Khiri Khan*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand.
- _____. (2013). *Thai Tourism Resources for the Central and Eastern Region Phetchaburi*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand.
- _____. (2013). *Thai Tourism Resources for the Central and Eastern Region Ranong*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand.
- Turpie, J., & Joubert, A. (2004). The value of flower tourism on the Bokkeveld Plateau – A botanical hotspot. *Development Southern Africa*, 21, 645–662.
- Worasiha, E. (2018). The travelling route for gastronomic tourism via salt in western region of Thailand. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 7(3), 1–9.